EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 26.1.2016.
COM(2016) 36 final

2013/0014 (COD)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM,

ko izstrādā atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 6. punktam,

par

Padomes nostāju par Eiropas Parlamenta un Padomes jaunās regulas pieņemšanu par Eiropas Savienības Dzelzceļa aģentūru un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 881/2004

(Dokuments attiecas uz EEZ)

2013/0014 (COD)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM,

ko izstrādā atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 6. punktam,

par

Padomes nostāju par Eiropas Parlamenta un Padomes jaunās regulas pieņemšanu par Eiropas Savienības Dzelzceļa aģentūru un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 881/2004

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. PRIEKŠVĒSTURE

Komisija 2013. gada 30. janvārī pieņēma visaptverošu tiesību aktu priekšlikumu paketi ar sešiem priekšlikumiem, kuru mērķis ir nodrošināt kvalitatīvākus un daudzveidīgākus dzelzceļa pakalpojumus Eiropā.

Lai padarītu dzelzceļu par pievilcīgāku izvēli pasažieriem un veicinātu pārvadājumu novirzīšanu uz dzelzceļu, ir vajadzīgi pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes uzlabojumi. Ierobežotos publiskā sektora līdzekļus var izmantot labāk un ilgtspējīgāk.

Paketes mērķis ir veicināt inovāciju ES dzelzceļos, lai tie atbilstu lietotāju gaidām. Tas tiek īstenots trīs dažādos un savstarpēji saistītos veidos:

(1) atverot iekšzemes pasažieru pārvadājumu tirgus konkurencei un par sabiedrisko pakalpojumu līgumiem konkursus padarot obligātus;

(2) stiprinot infrastruktūras pārvaldītāju neatkarību, lai tie kontrolētu visas dzelzceļa tīkla pamatfunkcijas, un visiem nodrošinot taisnīgu piekļuvi dzelzceļam;

(3) stiprinot aģentūras lomu, lai padarītu to par "vienas pieturas aģentūru", kura izdos ES mēroga atļaujas ritekļu laišanai tirgū, kā arī ES mēroga drošības sertifikātus dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem.

Datums, kad priekšlikums nosūtīts Eiropas Parlamentam un Padomei (dokuments COM(2013) 27 *final* – 2013/0014 COD):	2013. gada 31. janvāris
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma datums:	2013. gada 10. jūlijs
Reģionu komitejas atzinuma datums:	2013. gada 8. oktobris
Eiropas Parlamenta nostājas datums (pirmais lasījums):	2014. gada 26. februāris
Padomes nostājas pieņemšanas datums	2015. gada 10. decembris

2. KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS

Regula par Eiropas Savienības Dzelzceļa aģentūru un Regulas (EK) Nr. 881/2004 atcelšanu ir viens no ceturtās dzelzceļa tiesību aktu paketes sešiem tiesību aktu priekšlikumiem, ko Komisija pieņēma 2013. gada 30. janvārī.

Regulas, ar ko izveido Eiropas Dzelzceļa aģentūru ("aģentūra")[1], pārskatīšanas galvenais mērķis ir palielināt aģentūras nozīmi, tā kļūtu par "vienas pieturas aģentūru", kas izdos ES mēroga atļaujas ritekļu laišanai tirgū, kā arī ES mēroga drošības sertifikātus dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem. Pārskatītā regula ļautu arī palielināt aģentūras lomu valstu noteikumu pārraudzībā, dotu tai tiesības lūgt atcelt nevajadzīgus noteikumus un uzraudzīt valstu drošības iestādes (VDI) un piešķirt tai nozīmīgāku lomu kā Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēmas (*ERTMS*) un telemātikas lietojumprogrammu "sistēmas iestādei".

Komisija ierosināja arī pielāgot aģentūras dibināšanas aktu, lai to saskaņotu ar Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgo paziņojumu un kopīgo pieeju attiecībā uz decentralizētajām aģentūrām[2] (attiecībā uz pārvaldības struktūru, daudzgadu darba programmām un personāla procedūru vienkāršošanu).

Sakarā ar aģentūras uzdevumu un tās iekšējās organizācijas būtiskām izmaiņām, Komisija ierosināja aizstāt Regulu (EK) Nr. 881/2004 ar jaunu tiesību aktu.

3. KOMENTĀRI PAR PADOMES NOSTĀJU

Nostāja pirmajā lasījumā, ko Transporta padome pieņēma 2015. gada 10. decembrī, atbalsta galvenos Komisijas priekšlikuma mērķus palielināt aģentūras nozīmi. Tomēr dažos aspektos tā atšķiras, jo īpaši jautājumā par to vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem/ražotājiem, kuri darbojas tikai vienā dalībvalstī, dot iespēju izvēlēties pieprasīt drošības sertifikātu vai ritekļu ekspluatācijas atļauju vai nu aģentūrā vai vietējā VDI.

Turklāt Padomes nostāja:

- paredz detalizētus noteikumus par aģentūras darba grupas darbību.

  Tā it īpaši norāda uz pārredzamības noteikumu pieņemšanas procedūru, ko piemēro šādā kontekstā;

- sniedz aģentūrai nepieciešamos instrumentus, lai tā darbotos kā vienas pieturas aģentūra, izmantojot informācijas un sakaru sistēmu.

  Šis instruments nodrošinās aģentūrai un valstu drošības iestādēm informāciju par visiem atļauju/drošības sertifikācijas pieteikumiem, procedūras posmiem un to iznākumu;

- precizē aģentūras lomu valstu noteikumu pakāpeniskā samazināšanā.

  Teksts paredz pārbaudīt valstu pasākumus no tāda viedokļa, kā dzelzceļa drošība, savstarpējā izmantojamība un saderība ar konkurences noteikumiem nolūkā panākt valstu noteikumu pakāpenisku samazināšanu. Atzinums, kura pamatā ir neatkarīgu

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 881/2004.

[2] Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2012. gada 19. jūlijā parakstītais kopīgais paziņojums un kopīgā pieeja par decentralizētajām aģentūrām.

un neitrālu ekspertu zināšanas, ir svarīgs Savienības līmenī. Šajā kontekstā tas nosaka aģentūras lomu, izsniedzot šādu atzinumu;

- uzskaita aģentūras papildu uzdevumus, kas saistīti ar valstu drošības iestāžu un pilnvaroto iestāžu uzraudzību.

  Aģentūra uzraudzīs šo iestāžu veiktspēju un lēmumu pieņemšanu nolūkā panākt lielāku saskaņotību Savienības līmenī;

- norāda, kā darbosies apelāciju padome.

  Jo īpaši paredz sīki izstrādātus noteikumus par apelācijas padomes darbību, tostarp noteikumus par tās locekļu neatkarību no apelācijas vai strīdu izšķiršanas procesā iesaistītajām pusēm, par aģentūras visu līmeņu personāla interešu konfliktu novēršanu un pārvaldību un par pārsūdzības procedūras 3 mēnešu termiņa ieviešanu, lai nodrošinātu, ka pārsūdzības gadījumi nerada šķēršļus vai kavējumus;

- plāno nosacījumus, lai pieņemtu īstenošanas aktu par nodevām, kuras maksājamas aģentūrai.

  Tas paredz, ka nodevas un maksas ir jānosaka pārskatāmi, taisnīgi un vienotā veidā, un tās nedrīkst apdraudēt Eiropas dzelzceļa nozares konkurētspēju.

Komisija pauž nožēlu par to, ka salīdzinājumā ar sākotnējo priekšlikumu, ar ko tā nāca klajā, Padomes nostāja atšķiras no dažiem galvenajiem noteikumiem, par kuriem Eiropas Parlaments, Padome un Komisija 2012. gadā panāca vienošanos saskaņā ar kopīgo pieeju par ES decentralizētajām aģentūrām. Tas jo īpaši attiecas uz

- divu, nevis četru Komisijas pārstāvju iecelšanu valdē;
- tādu pilnvaru piešķiršanu vienai trešdaļai valdes locekļu, kuras attiecas uz izpilddirektora atlaišanas ierosināšanu, turpretim kopējā pieejā direktora atbrīvošanas no darba procedūrai būtu jābūt līdzīgai darbā pieņemšanas procedūrai;
- Komisija arī uzsver, ka novērotāja iecelšana no valdes locekļu vidus, kas sekotu Komisijas veiktajai izpilddirektora atlases procedūrai, nedrīkstētu radīt dubultu darbu atlases un iecelšanas procedūrās.

4. SECINĀJUMS

Komisija uzskata, ka aģentūras regulas pārskatīšana ir izšķirošs faktors, lai īstenotu mērķus ieviest vienkāršotu un vienotu sistēmu dzelzceļa nozarē.

Tāpēc, tiecoties panākt kompromisu, Komisija piekrīt Padomes ieņemtajai nostājai, tādējādi ļaujot Eiropas Parlamentam pieņemt galīgo tekstu otrajā lasījumā līdz ar ceturtās dzelzceļa tiesību aktu paketes pārējiem pieciem priekšlikumiem. Komisija uzskata, ka gan tirgus, gan tehnisko pīlāru vienlaicīga pieņemšana ļautu maksimāli palielināt ieguvumus dzelzceļa nozares pakalpojumu kvalitātes, efektivitātes un konkurences ziņā.